

Evert Hazelhoff, op het nippertje van de verdrinkingsdood gered

Het leven van een mens, en soms met hem een heel nageslacht, hangt aan een zijden draadje. Zo ook dat van mijn voorvader Evert Hazelhoff (VI-27). En daarmee dat van mijzelf, realiseerde ik mij bij de ontdekking van onderstaand verhaal op het internet.

Het hierna volgende relaas van zijn toch wel wonderbaarlijke redding is opgenomen in het boek met de titel: 'Historie en gedenkschriften van de Maatschappij, tot redding van drenkelingen. Opgericht binnen Amsterdam. MDCCLXVII. : Volume 4'.

Te Leeuwaarden, op den 23 sten February 1797, geraakte Evert Hazelhoff, een bakkersgezel van omtrent vyf- en twintig jaaren, des avonds ongeveer agt uren, gedurende eenen dikken mist, in 't water. Onder de geenen die met ladders en haaken ter hulpe toeschoten, bevonden zich ook M.D. [Medicinæ Doctor] Johannes Mulder, en de Koopman Claas Sybrens; laatstgenoemde, op een ladder ter halve lyve in 't water staande, haalde den drenkeling nadat reeds vry wat tyd met zoeken verlopen was, met eenen haak boven, en vervolgens met hulp van anderen op den wal.

Nadat de schynbaar leevenlooze in een naby zynd Logement by een goed vuur gebragt was, appliceerde [gebruikte] de M. Doctor de gewoone redmiddelen van wryven met drooge en in brandewyn natgemaakte doeken, het houden onder de neus van den Sp. Sal. Amm., Sp. Corn. Cery.; [vlugzout] het tabaksklisteer enz., welke den lyder eerlang trapswyze deden bykomen. Na verloop van een uur was hy volkomen by zyne kennisse, doch gevoelde eene geweldige koude, die voor een gewarmd bed en verscheidene warm- waterkannetjes week. Wat laater loosde hy veel slymerig water met bloed gemengd, en klaagde over hevige pyn in de borst, welke hem nog den volgende dag by bleef. Eene herhaalde aderlaating verdreef dezelve; gelyk ook de koorts die 'er mede vergezeld ging eerlang week voor gepaste hulpmiddelen hem door zynen redder voorgeschreeven.

De Redder dezès drenkelings, Johannes Mulder, M.D., 's Lands Operateur en Lector in de ontleed- heel en verloskunde, is met de gouden Eerepenning beschonken.

Deze dokter Mulder was blijkbaar goed op de hoogte van de toe te passen handelingen bij drenkelingen. Ze komen grotendeels overeen met de handelingen omschreven in een 'Kennisgeving' uitgevaardigd door Burgemeester en Wethouders van Rotterdam uit 1840. Zeer plastisch wordt hierin het gebruik van de, ook bij de arme Evert toegepaste, klisterspuit beschreven (het in de tekst gebruikte woord fondement betekent anus).

6. Inmiddels blaze men, bij verpoosing, tabaksrook in het fondement, 't zij door eene gewone pijp, met eene op den kop aangevoegde afgepunte messeschede, of door eene pijp of messeschede, alleen, of wel door eene daartoe vervaardigde Tabaks-Klijsteer pijp; na dat men alvorens den endeldarm, indien deze met drekstof gevuld mogt zijn, met den vinger, een lepelsteel of spatel, behoorlijk en voorzigtiglijk, geleedigd, of wel daartoe een klisteer van water, olij en zout, of van een aftreksel van tabak, den drenkeling op de regter zijde liggende, gezet hebbe. De al te lang aangehoudene inblasing van tabaksrook, kan door opzetting van den buik de adembaling verhinderen; de wrijvingen aan den onderbuik moeten dese tabaksrooks-klisteren telkens vervangen.

Evert Hazelhoff is in 1772 geboren in Foxhol. Via de stad Groningen komt hij in 1795-1796 naar Leeuwarden, waar hij als bakkersgezel aan de slag gaat, vermoedelijk bij bakker Folkert Abrahams Jurrema. Daar krijgt hij al snel verkering met de bakkersdochter, want acht maanden na zijn redding trouwt hij in de Westerkerk in Leeuwarden op 15 oktober 1797 met de 19 jarige Bottje Jurrema. Na het overlijden van zijn schoonvader in 1799 nemen Evert en Bottje de bakkerij waarschijnlijk over. In 1808 is de bakkerij gevestigd aan de Nieuwestad Zuidzijde.

Leeuwarden Nieuwestad met Waag

Evert (na het overlijden van Bottje in 1806 hertrouwt hij met Jacoba Lohman) krijgt uit zijn twee huwelijken 11 kinderen en een groot aantal klein- en achterkleinkinderen. Zij waren er allemaal niet geweest als omstanders Evert niet uit het water hadden gehaald en dokter Johannes Mulder niet zo voortvarend aan de slag was gegaan met zijn in brandewijn gedrenkte doeken, vlugzout en klisterspuit.

Dokter Johannes Mulder werd later benoemd als hoogleraar verloskunde aan de Universiteit van Groningen. Hij overleed al op 41 jarige leeftijd aan de gevolgen van een kaakoperatie.

Roelof Hazelhoff (XII-25)